

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Vizsoly

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

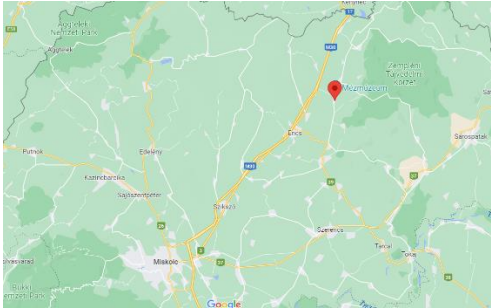
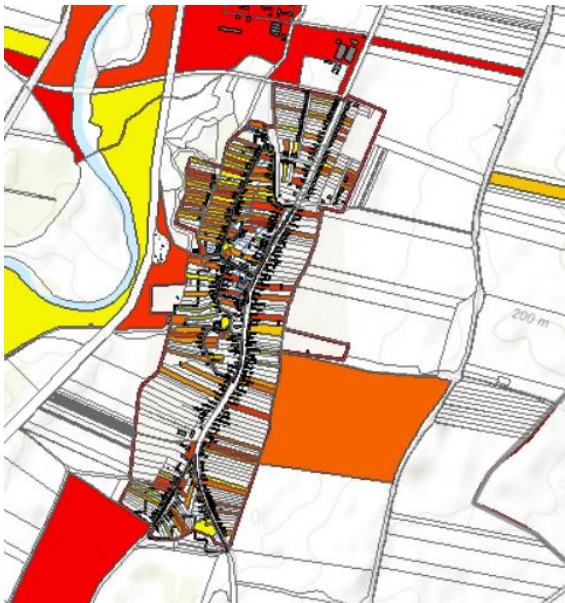

Vizsoly

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Gönci járás

Szervezet neve: Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

Dátum: 2022.május

	<p>Terület: 18,4 km² Lakónépesség: 795 Jogállás: község Járás: Gönci Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Vizsoly	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Gönci	
Programba vonás köre	1	
Szervezet neve	Magyar Ökumenikus Segélyszervezet	
Lakosságszám (2022)	922 fő	
Lakosságszám (2021)	795	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	87%	
15 év alattiak aránya (2021)	24,3%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	84%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	19%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	113%	
Lakásszám (2011)	328	
Üres lakások száma (2011)	49	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	284	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	78	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	283	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	145	
Lakások száma (2019)	328	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	225	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	318	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	104	
WC nélküli lakások száma (2011)	129	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	8	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,9	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	720246 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	109%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2000000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	20	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	5	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

A település pozíciója

Vizsoly Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található, Miskolctól 60 km-re északra. A település a Hernád völgyében fekszik, Encs, Abaújszántó, Gönc és az Eperjes-Tokaji hegység várai közelében.

A közúton, a 3-as úton haladva, Novajdránytól 4 km-re érhető el. Ugyancsak Novajdrány a vasúti megállóhelye a Miskolc-Hidasnémeti vasútvonalon. A vasútállomásról a településre menetrendszerű autóbusz járatok közlekednek. A Hernád bal partjának településeivel, és Tokaj-Hegyalja falvaival másodrendű útvonal és a Szerencs-Hidasnémeti vasúti szárnyvonal köti össze. A vasútállomás két km-re van a községtől (Korlát-Vizsoly)

Vizsoly területéhez kapcsolódó településrész Korlát-Vizsoly vasútállomás külterület, amely a község központjától számítva nagyjából 3 kilométer távolságra található. Jellemét tekintve forgalmi település (vasútállomás, vasúti őrház stb.). Vizsoly település szalagtelkes, orsós utcájú falu.

Közlekedés

A település infrastrukturális hiányossága között említhető a rossz utak, a helyi tömegközlekedés nem elérhető, csak helyközi járatok vannak, de azok járatsűrűsége és a csatlakozási lehetőségek nem összehangoltak.

A térség megközelíthető a Miskolcot és Kassát összekötő 3-as főúton, illetve vasúton is. A kistérségnek nincs természetes központja, a 3-as főút mentén elhelyezkedő Encs az egyik vonzásközpont, de a távolabb elhelyezkedő Szikszó és a megyeszékhely Miskolc is fontos szerepet játszik a térségben. A vasút a Miskolc és Hidasnémeti közötti 62 km-t, minden települést érintve 86 perc alatt teszi meg. A Hernád bal partjának településeivel, és Tokaj-Hegyalja falvaival másodrendű útvonal és a Szerencs-Hidasnémeti vasúti szárnyvonal köti össze. Miskolctól közúton kb. 55 kilométerre északkeletre fekszik.

Közlekedési szempontból a kistérségi központ távolsága 17 km-re van Vizsolytól. Továbbá, az autóbuszjáratok száma a megyeszékhelyre (járatszám/nap) és a vasúti járatok száma a kistérségi központba (járatszám/nap) 2-2 db. A vasúti járatok száma a megyeszékhelyre (járatszám/nap) összesen 9 db. A legközelebbi autóbuzsmegálló távolsága a szegregátumtól az 1. szegregátum esetén 500 m, míg a 2. szegregátum esetén 35 m. A településen helyközi járatok vannak, de gyakran nincs összhangban a csatlakozásokkal (MÁV). A Gönci Járási Hivatal vezetője (Tóthné Kotány Beáta) már többször kérte a Volán társaságot, hogy változtasson a menetrendjén, mert ez gátolja a hivatalos ügyek intézését is, de nem ért el sikert. A települést érintve iskolabuszok vannak, az egyik önkormányzati fenntartású az encsi iskolába járó gyerekek számára van működtetve, a másik iskolabusz KLIK fenntartású.

Interjú Jelenlétpont

Rossz a buszközlekedés, Encs, Miskolc, Gönc és Abaújszántó a célpont. Göncre és Abaújszántóra 9 járat megy hétköznapokon. Encsre 9 járat megy, ebből 5 rizikós átszállással. Miskolcra 4 járat megy, ebből 3 rizikós átszállással.

Vizsolyból ha busszal átmennek Novajidrányba, onnan vonattal könnyebben tudnak eljutni Encsre és Miskolcra.

Térségi munkalehetőségek

A közfoglalkoztatás jellemző, illetve az alkalmi, idegymunkák (alapvetően kőműves, illetve agrár jellegű – a barackosok közelsége miatt főként). A járási startmunka mintaprogram keretében mezőgazdasági programban zöldség-, és takarmány növénytermesztés, állattartás (sertés, kecske, tyúk, szarvasmarha) folyik 3,5 ha 15 fő közfoglalkoztatottal. A szociális programelemben belvízelvezetéssel, illegális hulladéklerakó-helyek felszámolásával és parkoló felújítással foglalkoznak. A helyi sajátosságokra épülő program keretében térsztagyártás, zöldség- és gyümölcsfeldolgozás (barackos, bodzás ültetvények) van folyamatban. A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programban felújítják az önkormányzati épületet, rendbe teszik a közterületeket, idős és beteg embereket gondoznak, valamint szőnyegszövéés és varrás folyik. Kisebb vállalkozók helyben foglalkoztatnak néhány embert, illetve távolabbi gyárakba történő eljárásra is van példa, de nem jellemző. A nagyszámú képzéseken részt vesznek, amit kizárólag az ott kapott megélhetési támogatás motivál. A nem regisztrált munkanélküliek becsült száma 20-30 fő. A feketén, idegymunkában dolgozó nem regisztrált munkanélküliek becsült száma 15-20 fő. 2018-ban foglalkoztatást bővítő bértámogatás 1 fő kapott, bérköltség támogatásban 9 fő részesült. Hátrányos helyzetű munkavállalók továbbfoglalkoztatásának bértámogatása 1 fő. 2019.01- 04 hónapban hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatást 43 fő kapott. Járási startmunka mintaprogram támogatásban 19 fő vett részt.

Munkavállalási lehetőségek a térségben, az öt legnagyobb foglalkoztató a kirendeltség ellátási területén:

o Kézmű Kft – Abaújszántó – 50 fő foglalkoztatott

- o Majoros és Tsa faipari Kft. – Abaújszántó – 25 fő
- o North-Cot Kft – Boldogkőváralja – 29 fő
- o Zentó Piért Kft – Abaújszántó – 20 fő
- o Gönci fa Hungária Kft – Gönc

Az öt legfontosabb munkacélú ingázási célpont

- o Miskolc – BOSCH
- o Szlovákia – Kenyhec, Kassa
- o Sátoralaújhely - Precast

Mezőgazdasági és turisztikai idénymunka jellemző még a településen.

Interjú Polgármester (2022.május 8-án időközi választás történt, új polgármester került megválasztásra Szegedi Szabolcs személyében)

Munkalehetőségek

Az önkormányzat a legnagyobb foglalkoztató, de mégis folyamatosan csökken a létszám.

A **közfoglalkoztatásban** az előző vezetés alatt 83 fő volt felvéve, jelenleg 65 fő dolgozik.

Mezőgazdasági és helyi program fut.

Palánta lett véve 1000 db, paprika, paradicsom, uborka, valamint burgonya van beültetve egy földterületen, ami **1,5 hektáros terület**, de ennek a 70 %-ka műveletlen jelenleg. A megtermelt zöldség a konyhára fog kerülni.

Az állattenyésztés megszűnt, mert nem volt olyan földterület, ahol az állatoknak való takarmányt lehetett volna megtermelni.

Az itteni lakosokkal nem tudnak minőségi árut előállítani, az előző vezetés alatt gyertyaöntést próbáltak végezni.

-Mikrovállalkozás a bolt.

-Mezőgazdasági vállalkozás több van a településen, az egyik 4 embert alkalmaz, de ők nem a helyi lakosok közül kerülnek ki. A többi vállalkozás pedig családi vállalkozásként működik, nincs külsős ember alkalmazva.

A szakképesítés hiánya miatt nincs helyi szakember, illetve ez a szakma már nem vonzó. Még a 40 év körüli embereknek vonzó, de a fiatalabb generációnak már nem csábító a mezőgazdaság. Idénymunkára sem akarnak jelentkezni.

A roma férfiak közül többen eljárnak dolgozni az építőiparba.

-Néhányan dolgoztak a Boschban (bejön a céges busz), de nem kitartóak, hamar feladják.

-Kassára a csirkeüzembe 1-2 ember eljár dolgozni.

Interjú Jelenlétpont

A közfoglalkoztatás az elsődleges munkalehetőség helyben.

Feketén dolgoznak többen: építőipar, erdő, gyümölcsös területeken.

Helyi vállalkozókkal hetelős munkára eljárnak többen dolgozni nagyobb városokba.

Bosch busz bejár, néhányan eljárnak Miskolcra a Boschba is dolgozni.

Tanfolyamon szívesen vesznek részt, ha a Munkaügyi Központ indít (fizetnek nekik).

Ausztriába és Budapestre eljárnak többen az építőiparba dolgozni, kéthetes vagy havi hazajövetellel.

Elérhető szolgáltatások

Postahivatal, körzeti megbízotti rendőrőrs és élelmiszerbolt is található a településen, azonban ruházati- vagy egyéb vegyesbolt és bankautomata nincs a településen. Könyvtár az önkormányzat fenntartásában a faluházban található. Gyógyszertár 3 éve bezárt a településen, mely a gyógyszerkiváltásban nagyon nagy gondot okoz a mindennapokban. Az idősebbek a MÖSZ Jelenlét pont munkatársaitól kérnek segítséget, hogy váltsák ki a gyógyszereiket vagy a rokonaikat, ismerőseiket kérik meg. Étkezési lehetőség egyedül az egyik kávézóban van, ott működik egy büfé. Italbolt a településen a központban található. Emellett megtalálható egy nyomda és nemzeti dohánybolt.

A településen egy Faluház működik, amelyben önkormányzati rendezvényeknek adnak helyet, valamint itt működik a Gyep2 és a könyvtár. (Szent János utca 40.) Itt lehet szélessávú internetet használni és az IKSZT (Szent János utca 117.) épületében. Két játszótér van és mindkettő a főutcán (Szent János út) található, de csak az egyik használható, amelyiket korábban felújítottak, a másik játszótéren két hinta állvány van. A Sportpálya a helyi focicsapat megszűnése óta (úgy 5-6 éve) nincs megművelve, kaszálva. A fiatalok és felnőttek szabadidő eltöltésére a településen működik egy kocsmá és két kávézó. Az egyik kávézót egy vállalkozó vezeti (Daruka Mihály), mely büfé jellegű a másik a református lelkészhez (Kovács Zsolt Levente) tartozik. Mindkettő témája a vizsolyi biblia és annak kinyomtatása, mely feszültség forrás a lelkész és a vállalkozó között.

A településen bölcsőde nincs, viszont 2016-ban megnyílt a 100 Juhocska Biztos Kezdet Gyerekház a Református Egyházközség működtetésével.

Vizsolyon egy óvoda működik az önkormányzat fenntartásában, és egy általános iskola melyben alsó és felső tagozatba is tudnak járni a gyerekek. Szakiskola viszont legközelebb Abaújkérben és Abaújszántón, gimnázium pedig a szomszédos járási központban, vagyis Encsen található. Házi segítségnyújtás van, de jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nem működik a településen. Szociális étkeztetés, népkonyha elérhető a faluban, adósságkezelési tanácsadást a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet folytat Végtelen lehetőség programban;(jogi segítségnyújtást az IKSZT is nyújt), helyi falugondnoki szolgálat nem működik. A településen családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatás van.

Vizsolyon a Községi Önkormányzat fenntartásában működik a 75 férőhelyes Óvoda (3888 Vizsoly, Szent János u. 66.), mely reggel 7 órától délután 17:00-ig tart nyitva, és jelenleg 63 fő gyermek van beiratkozva. Az óvodában 3 csoport van melynek átlagos létszáma 21 fő; 1 csoport vegyes korosztályú.

Vizsolyi Rákóczi Zsigmond Általános Iskola, összes férőhelyszám 210 fő.

Interjú polgármester

Szolgáltatások

- óvoda
- iskola
- Bkgy „100 Juhocska”
- Tanoda
- Konyha
- Népkonyha
- Művelődési ház
- orvos
- Házi segítségnyújtás

Önkormányzati fejlesztések

Az eddigi beavatkozások, uniós támogatású programok nem tudták a település alapvető társadalmi és gazdasági trendjeit megváltoztatni. A közösségi szféra programjai elsősorban beruházási jellegűek voltak, a meglévő intézményrendszer felújításra, bővítésére fordítottak nagyobb összegű forrást. Ezzel olyan túl beruházások jöttek létre, melyeknek a működtetése és fenntartása hosszabb távon kérdéses, illetve a létrehozott háttér infrastruktúrák egy részére már most a kapacitások alul kihasználtsága jellemző. Továbbá egymással párhuzamosan futó EFOP program működik a településen, melynek célcsoportja azonos és mindez feszültségeket szül a lakosság között is.

A református egyház jelenléte meghatározó, ugyanakkor egy EU-s program (EFOP-1.5.1 Végtelen lehetőség) révén a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet is aktív a településen. Sok EU-s és hazai projekt fut párhuzamosan (az említett EFOP-1.5.1-en kívül komplex telepprogram, IKSZT, Gyerekesély program közösségi szintén is működik itt, számos iskolai program stb.), ugyanakkor ezek egymástól elszigetelten, koordinálatlanul zajlanak, mindez a közösség állapotát jelentősen rontja. Jelentősebb projektek a településen:

EFOP-1.3.4-16-2017-00010 "Egység a sokféleségben" - Közös értékek és sokszínű társadalom Vizsolyban és környékén - PHRALIPE Független Cigány Szervezet Országos Szervezete - Központi Szervezet Vizsolyi Tagszervezete

EFOP-1.3.5-16-2016-00105 Közösségfejlesztés és társadalmi szerepvállalás erősítése Vizsoly településen - Phralipe Független Cigány Szervezet Országos Szervezete - Központi Szervezet Vizsolyi Tagszervezete

EFOP-1.3.7-17-2017-00119 Teremtésvédelmi Konzorcium Abaújban Vizsolyi Református Egyházközség

EFOP-1.3.7-17-2017-00121 Közösségfejlesztés Vizsolyban, a Biblia bölcsőjében Hon Kulturális és Művészeti Alapítvány

EFOP-1.4.4-17-2017-00085 "ÉletÚT - projekt" - Avagy roma lányok továbbtanulási esélyeinek növelése Vizsolyban - Phralipe Független Cigányszervezet Országos Szervezete - Központi Szervezet Vizsolyi Tagszervezete

EFOP-1.5.1-17-2017-00003 Végtelen lehetőség - A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet modellprojektje a Gönci járásban Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

EFOP-1.6.2-16-2017-00047 Szegregált élethelyzetek felszámolása Vizsolyban VIZSOLY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

EFOP-2.4.1-16-2017-00087 Szegregált élethelyzetek felszámolása a lakhatási javításával Vizsolyban VIZSOLY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

EFOP-3.3.1-15-2015-00055 Phralipe Tanoda - Phralipe Független Cigányszervezet Országos Szervezete Vizsolyi Tagszervezete

EFOP-3.3.2-16-2016-00199 Tanórán kívüli kulturális nevelés Vizsolyban VIZSOLY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

Közmű és út

Vizsoly közúton keresztül 3 település (Novajdrány, Vilmány, Abaújkér) felől közelíthető meg. Két településsel földút köti össze. A településen a csatornarendszer nincs kiépítve.

Ivóvízhálózat van, de nincs bekötve mindenkinél, mely azt jelenti, hogy csak a szegregátumban körülbelül 35 háznál nincs vezetékes ivóvíz, de egy házban általában több család lakik. A gázvezeték kiépítésre került. A közintézményekben ezzel fűtenek, de családi házakban egyénileg van bekötve és sokkal inkább a fatüzelésű fűtőtestek jellemzőbbek. Szélessávú internet kiépítettség van. Optikai kábeles internet is van, de műholdas netet használnak a legtöbben. Áramellátottság: sok házban nincs áram, de a szomszédtól hosszabbítókkal vételezik és a számla érkezésekor rendezik egymás között. Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma 225. 328 az összes lakás szám a KSH 2019-es adata alapján. Áram 318 lakás számára elérhető. Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma 104. WC nélküli lakások száma 2011-ben 129 volt.

Interjú Polgármester

Szenyvíz nincs kiépítve a településen.

Áram, víz, gáz ki van építve az egész településen, de vannak házak, ahol a víz és gáz nincs bent az ingatlanban. A legtöbb család pedig fával fűt, kályhával, sparhelttel. Ahol nincs áram mondjuk kikötés miatt, vagy fizetéselmaradás miatt, megoldják, egymástól húzzák át az áramot.

Malom utca a szegregátumos rész, ott nincs víz, közkútról hordják a vizet. A településen polgármester úr tudomása szerint 2 családnál van csak feltöltős áram, ennek oka az lehet, hogy egyrészt rendezetlenek a tulajdonviszonyok, valamint nem tudják a lakosok az ügyintézés menetét végigvinni. Az analfabétizmus és az írástudatlanság több embernél is megfigyelhető.

Sok esetben nem tudnak az emberek egy kérvényt kitölteni, de a MÖSZ Jelenlétponton dolgozó szociális munkások szívesen segítenek az ügyintézésben az embereknek, így mentesítik a Polgármesteri Hivatal dolgozóit.

Szegregátumok

A településkép első ránézésre rendezett, ami annak köszönhető, hogy a főutcán található a helyi turisztikai látványosság (a legrégebbi teljes, magyar nyelvre lefordított, Károlyi-féle Biblia és hozzá kapcsolódó múzeum, látogatótér), valamint a települést érintő EU-s fejlesztések eredményei. Ugyanakkor a párhuzamos utcában (Malom utca) egy kiterjedt szegregátum található, ahol az ott lakókon kívül csak szakemberek járnak. A település két végében található egy-egy kisebb, valamivel jobb állapotú szegregátum.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet 2018-ban készült szociális települési diagnózisa alapján a szegregátumban lakók száma: kb: 300 fő. A településen található két szegregátumban 301 fő lakik a 2008-as adatokat figyelembe véve, továbbá összesen Vizsolyon 268 roma lakos él szegregátumokban. Vizsolyon összesen két szegregátum található; az egyik szegregátumban 231 fő, míg a másikban 70 fő él.

70 gyerek jár az iskolába telepről, szegregátumból, a teljes létszámhoz képest az arányuk 45%.

Interjú Polgármester

A település több pontján élnek, elszórtan.

Sokan költöznek ki a Szent János utcára, ami a település fő útja.

Amelyik házból a Malom utcáról ki tudnak költözni, azokat a házakat általában szétverik.

Uzsora jelen van kamatos pénzre, eladósodás jellemző. Itt is jellemző, hogy akinek lefogása van, az inkább nem megy el dolgozni hivatalos helyre, hanem fekete vagy szürke munkát vállal, hogy ne vonják le a pénzét.

Helyi ingatlanpiac

Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján 2 000 000 Ft. Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen) 20.

Ingatlanpiac

Szlovákok vásároltak 80% -ban házakat az elmúlt időszakban. Most is van pár eladó ingatlan, de nem felelnek meg a Csoknak, mert drágák, 13-15 millió forintba kerülnek.

Kb. 40-50 fő lakik Szlovák betelepülő a településen, ez kb. 10 családot jelent. Fiatalok és középkorú gyermekes családok, akik dolgozni Szlovákiába járnak, de itt élnek. Általában Kassáról jönnek ide lakni, beilleszkedtek a lakosokhoz, normálisan élnek.

A településen néhányan tudtak az itt lakók közül Csokra vásárolni házat, 2 millió forint volt egy ilyen vétel. Kb. 3-4 házat vehettek meg így Csokra, Babaváróra.

Az eladó ingatlanok között az interneten jelenleg két hirdetés szerepel:

[-https://ingatlan.com/vizsoly/elado+haz/csaladi-haz/32941150](https://ingatlan.com/vizsoly/elado+haz/csaladi-haz/32941150)

15,9 millió forint

[-https://ingatlan.com/vizsoly/elado+haz/csaladi-haz/32739255](https://ingatlan.com/vizsoly/elado+haz/csaladi-haz/32739255)

85 millió Forint a ház ára.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- az egész település szegregátum;
- a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki;
- településen belül a szegregált részek a település jelentős hányadát, de kevesebb mint felét teszik ki,;
- **településen belül csak kisebb szegregált részek vannak;**
- a szegregátum a fő településtesttől távolabb, elkülönült településrészként helyezkedik el;
- nincs szegregált rész a településen.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

A kedvezményezett neve: Vizsoly Község Önkormányzata

A projekt címe: „Szegregált élethelyzetek felszámolása a lakhatási feltételek javításával Vizsolyban”

A projekt azonosítószáma: EFOP-2.4.1-16-2017-00087

A szerződött támogatás összege: 192.125.026 Ft

A támogatás mértéke: 100%

A projekt ideje: 2018.09.01-2020.08.27.

A projekt megvalósulási helyszínei: 3888 Vizsoly hrsz: 43, 3888 Vizsoly hrsz: 324, 3888 Vizsoly hrsz: 341, 3888 Vizsoly hrsz: 110, 3888 Vizsoly, Szent János út 117.

Cél: A projekt célja a lakhatási szegregáció oldása a lakhatási körülmények javításával és a környezeti infrastruktúra fejlesztésével. Jelen projekt az EFOP-1.6.2-16-2017-00047 Szegregált élethelyzetek felszámolása Vizsolyban című pályázat beavatkozásait egészíti ki 6 db szociális bérlakás, Csillag Szolgáltató Pont és egy játszótér/szabadtéri kondipark kialakításával.

A kialakítandó lakások alapterülete és elrendezése többféle, így alkalmas otthont tudnak majd nyújtani a különböző összetételű és nagyságú családok (összesen 32 fő) számára.

Részcélok és kapcsolódó tevékenységek:

1. Lakhatási körülmények javítása

Integrált területen elhelyezkedő szociális bérlakás kialakítása céljából fejlesztett ingatlanok:

- Vizsoly, Hrsz 341. Cél: egy kétlakásos, új építésű szociális bérlakás kialakítása
- Vizsoly, Hrsz 324. Cél: egy kétlakásos, új építésű szociális bérlakás kialakítása

Szegregált területen elhelyezkedő, szociális bérlakás kialakítása céljából fejlesztett ingatlan:

- Vizsoly, Hrsz 43. Cél: a házas telek felújítással, korszerűsítéssel egy kétlakásos szociális bérlakássá történő átalakítása

2. Környezeti infrastruktúra fejlesztése, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése

- Vizsoly, Hrsz 110. Cél: a Csillag Szolgáltató Pont épületének akadálymentesítése, a Szolgáltató Ponthoz tartozó területen játszótér/szabadtéri kondipark kialakításra.

Interjú Polgármester

6 ingatlan került kialakításra a településen belül szociális bérlakásként. Volt feltételrendszer, de végül nem a kiválasztott családok lettek ezekbe az ingatlanokba beköltöztetve. Az ok nem ismert, hogy végül miért nem azok kerültek be, akiket először megszavaztak. Ennek következményeként a 2022. május 8-án az időközi választáson megválasztott polgármester azzal szembesült, hogy adósságokat halmoztak fel a lakók, nem fizettek bérleti díjat és rezsit.

A fejezet fő következtetései

A fejezet célja, hogy feltárja a lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatokat elsősorban a település vezetés oldaláról, mivel ezek a tapasztalatok alapvetően meghatározhatják, hogy az önkormányzat hogyan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez. Fontos lehet rávilágítani arra, hogy a pozitív vagy negatív tapasztalatok mögött milyen okok állhattak.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Szociális bérlakásokat támogatja a polgármester, roma családoknak megoldás lehetne a több generációs együttélések feloldására. A kiválasztás folyamatában szívesen részt vesz a képviselőtestülettel együtt.

Interjú Jelenlétpont

A településen több család lakik albérletben, 30-40 ezer forintot fizetnek egy-egy házáért.

4 család biztosan alkalmas lenne arra, hogy egy ilyen szociális bérlakásba költözzön, mert ezeknél a családoknál a férfi dolgozik.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idegymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Foglalkoztatás-jövedelem

A helyi lakosság, amely összesen 795 főt tesz ki a 2021-es KSH adat alapján, kb. 33 %-a cigány. A feketemunka nagyon gyakori. A 60 éven felüli lakosok száma kb. 150 fő, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet települési szociális diagnózisa alapján a 60 év felettiek létszáma 300 fő.

A településen a legrosszabb helyzetben a sokgyermekes, szakképzetlen, aluliskolázott, - jelentős többségükben roma – családok vannak, akik túlélési stratégiaként alkalmi munkákból – nem ritkán feketén foglalkoztatva – és gyűjtögetésből, guberálásból, „lomizásból” élnek. Ez a réteg rendszeresen kimarad az átképzési programokból is, és a foglalkoztatásban előítéletesség is sújtja őket. A 19-34 esztendőskorú romák – tehát akik

a rendszerváltás körüli évek után lettek 14 évesek – 25%-a nem végezte el az általános iskolát, és sok a funkcionális analfabéta is. A pályakezdő munkanélküliek aránya ezért is nagy és növekvő.

Szociális problémák

A kertek gazosak, szemetesek, a kertek megművelése egyáltalán nem jellemző a telepen. Gondot jelent az alkoholizmus, különösen a nők körében, szerhasználat, prostitúció nem jellemző. Uzorás jelen van a településen. A településen élő körében az alkoholfogyasztás nagymértékben jellemző.

Az óvodába járó gyermekek közül 14 fő, aki más településről jár be. A bejáró gyerekek közül 1 fő sajátos nevelési igényű; 13 fő hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű 10 fő. Az óvodába járó gyermekek közül 65% aki olyan lakáskörülmények között él, ahol nem állnak rendelkezésre az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

A 2018/2019-es tanévben a 10-nél több órát igazolatlanul mulasztó 18 fő diák volt, ebből sajátos nevelési igényű 17 fő, integrált nevelésből részesülő 1 fő. Az iskolában a hátrányos helyzetű tanulók száma 48 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 115 fő. Tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézséggel küzdő (BTM) 44 fő. Térítésmentes étkezésben résztvevő 173 fő. A tanulók közül 69 fő veszi igénybe a napközit. Az általános iskolában jelenleg 86 fő tanulószobás diák jár. A gyermekek közül 90% roma származású.

A településen élő, vagy onnan származó, a gyermekjóléti központ által a 2018-ban érintett gyerekek közül...

- a településen élő, védelembe vett gyerekek száma 20 fő
- a településen élő, kiemeléssel érintett családok száma - nincs
- a településről származó, nevelésbe vett gyerekek száma 2 fő
- a településen élő, utógondozás keretében gondozott gyerekek száma – nincs

Interjú Jelenlétpont

Tetű, rágcsálóirtás megtörtént a településen több alkalommal is.

Hulladékelszállításra nagy az igény.

Szemét, gaz, patkány a szegregátum mellett megint sok van.

Aluliskolázottság a jellemző a szegregátumban élő emberekre. 7-8 felzárkóztartó képzést indítottak, motiváció a jogosítvány, emiatt vágtak bele többen.

Nincs sok helyen bejelentett munkával rendelkező felnőtt, így a Csokot nem tudják igénybe venni.

A fejezet következtetései

Családtípus: Jelenlétpont interjú alapján, összesen 400 család lakik a településen (Csak a roma családokat (200)sorolták be, mert őket tudják kategorizálni)	Családok száma: 200 család, csak a célcsoport, roma lakosok
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	10
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	160
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	30

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakóürüség viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

Vizsolyban az egyik szegregátumban összesen 33 család kap lakásfenntartási támogatást, 11 esetben pedig 6 főnél többen laknak egy házban (gyerek/felnőtt). A településen a másik szegregátumban összesen 12 család kap lakásfenntartási támogatást, 8 esetben pedig 6 főnél többen laknak egy házban (gyerek/felnőtt).

A szegregátumban a lakóházak többsége „szoc.pol”-os ház. Az épületek leromlott állapotban vannak. Vakolat, festék hiányzik, tetőszerkezetek, falazatok gyengék. Ablakok, ajtók hiányosak. Padlóburkolat hiányzik, jellemző a betonpadló, ami töredezett. Fürdőszoba a szegregátumban 5 háznál található, az eredetileg beépített kádak, kagylók, wc-k kibontásra kerültek. A belső ajtókat plédok helyettesítik. A fürdőszoba hiánya miatt a tisztálkodási lehetőség akadályozott. A mosáshoz a közkútról hordják a vizet a szegregátumban élők. Automata mosógép helyett keverőtárcsás mosógépet, centrifugát használnak kb: 30 %-ban, egyébként kézzel mosnak a lakosok. Beltéri WC megközelítőleg 5 %-ban elérhető, kültéri WC-k minden 3. házban találhatóak, melyek rossz állapotúak. A fűtést fa hiányában egyéb anyaggal, ruhával oldják meg.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében): Egész településre nézve	Lakások száma: 350
életveszélyes házak	10 (lakott)
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	30
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	225
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	85

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Tető, rágcsálóirtás megtörtént a településen több alkalommal is.

Hulladékelszállításra nagy az igény.

Szemét, gaz, patkány a szegregátum mellett megint sok van.

Aluliskolázottság a jellemző a szegregátumban élő emberekre. 7-8 felzárkóztató képzést indítottak, motiváció a jogosítvány, emiatt vágtak bele többen.

Nincs sok helyen bejelentett munkával rendelkező felnőtt, így a Csokot nem tudják igénybe venni.

15-16 évesen vállalnak gyermeket, 3-4 gyerek általában.

Több családnál anyuka is alkoholizál.

Sok családnál a nagymama neveli a gyerekeket, a szülők kompetenciahiánya miatt, a szülői feladatokat nem látják el.

Önkormányzatról sokszor elküldik ezeket az embereket egy-egy ügyintézés miatt, így sokszor kérnek segítséget a Jelenlétponton dolgozó szakemberektől.

A **tulajdonviszonyok** nagyon **sok helyen rendezetlenek**, ezzel nagy problémáik vannak a Jelenlétponton dolgozóknak. Sokan kérnek tőlük segítséget, de nagyrészt visszakövethetetlen az előző tulajdonosok kiléte.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	10				10
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni		30			30
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		130	30		225
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni					85
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen					
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	10	160	30		200 család, csak a célcsoport, (400 család az összes), 350 ház az egész településen

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése**
az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **A foglalkoztatáshoz való hozzáférés elősegítése:** potenciális munkalehetőségek, lehetséges vállalkozási területek helyben való kialakítása, gondolva az alacsony iskolai végzettségű, szakképesítéssel nem rendelkező munkavállalókra.
-
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási programok:

- **A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében.
Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra további népszerűsítése, miután a tulajdonviszonyok rendezésre kerültek a célcsoport tekintetében.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

- **Krizislakások kialakítása:** szükséges a településen néhány olyan krizislakás kialakítása, ahová az életveszélyes lakhatási helyzet és súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek.
- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek vagy nem rendelkeznek állandó lakóhellyel és albérletből albérletbe költöznek gyermekeikkel.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	hétköznapokon elfogadható
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	Mezőgazdasági vállalkozások jellemzőek
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	drágák, illetve a szlovákok felvásárolják
közműinfrastruktúra	Szennyvíz nincs kiépítve egyáltalán
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	többnyire rendezett
uzsora	jelen van

iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	helyben biztosított
szegregátumok relatív mérete a településen	több utcában laknak, illetve most már elszórtan a településen belül

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	nem ismert
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs ellenállás ha új lakó érkezik a településen,-általában párválasztás útján
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Encs, Gönc, Abaújszántó, Miskolc
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	magas

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Bérlakásfejlesztések:

A potenciális célcsoport köréből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek ésegütműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 5-6 család, akik több generációs együttélésből tudnának kiszakadni, ami egyben **3 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	3			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				3

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.